

BİR TEKNİK GEZİNİN ARDINDAN...

Birinci sınıfın heyecanıyla çıktığımız 2 Mayıs 2026 Cumartesi günü yapılan bu ilk saha gezisinde, Eskişehir'in bazı jeolojik özelliklerini yerinde görme fırsatı bulduk. Hava her ne kadar soğuk ve yağmurlu olsa da, çamurlu yamaçları tırmanırken birbirimize uzattığımız eller ve "hadi az kaldı" diye birbirimizi cesaretlendirmemiz, bu teknik geziyi bizim için unutulmaz bir anı haline getirdi. Gezide hem farklı kayaç türlerini hem de faylar, volkanik oluşumlar ve sedimanter yapıları yerinde gözlemledik. Sınıfta gördüğümüz bilgileri arazide görmek bizim için oldukça öğretici oldu. Gezide bize Prof. Dr. Faruk Ocakoğlu ve Araş. Gör. Burak Demiral eşlik ettiler. Gezi öncesinde hocalarımızın hazırladığı bir gezi kılavuzu da bize ulaştırıldı.

1. Durak: Karacaşehir köyü

Karacaşehir Köyü hem tarihi hem de jeolojik açıdan dikkat çeken bir yerdi. Köyün güneyinde Miyosen yaşlı bir istifi inceledik. Altta kırıntılı sedimanter kayaçlar, üstte ise siyah renkli bazaltik lavlar bulunmaktaydı. Bu durum bölgede geçmişte volkanik faaliyetlerin yaşandığını göstermekte ve bazaltik lavların çevredeki eski volkanlardan çıktığı düşündürmektedir. Bölgedeki bazı küçük heyelanların nedenlerini inceledik; yol yapımından mı yoksa doğal nedenlerden mi oluştuğunu tartışıp bakış açılarımızı değiştirmeye çalıştık. Bu durakta sadece gözlem yapmakla kalmadık; aynı zamanda küçük jeolojik kesitler de çizdik. Soğuk havada çizim yapmak biraz zorlayıcıydı; ama arazide birebir uygulama yapmak derste öğrenilen bilgileri pekiştirmemizi sağladı.

Şekil 1. Kızılınler Köyündeki kırmızı renkli altere sedimanter tabakalar.

2. Durak: Kızılınler köyü

Birçoğumuzun piknik yapmak amacıyla geldiği bu yerde, aslında ne kadarda ilgi çekici jeolojik ayrıntılar olduğunu fark ettik. Alandaki kayaçlar kırmızımsı renkte ve oldukça kırıklı sedimanter kayaçlardı. Bu kayaçları kesen çok sayıda çatlak ve ters fay gözlemledik. Tabakaların kırılıp birbirinin üzerine itilmiş görüntüsü arazide belirgin şekilde fark ediliyordu. Özellikle kayaçların eğimli ve kırıklı yapısını kendimizin belirlemesi bizi çok mutlu etti. Bu alanda yer altına sızan sular derinlerde ısınıp tekrar bu kırık hatları boyunca yükselip yeryüzüne ulaşıyor ve bir sıcak su kaynağı oluşturuyordu. Bu kaynak yakın zamana kadar kaplıca olarak kullanılmıştı. Hocamızın incelememiz için serbest bıraktığı sırada ilgi çeken yerleri tartışırken, sıcak su çıkışlarının bulunduğu bölgelerde traverten oluşumlarını da olduğunu fark ettik. Bu bizi oldukça mutlu etti.

3. Durak: Gökçekısık köyü

Bu durakta kayaçları artık daha dikkatli incelemeye başladık. Çamurtaş ve çakıltaş gibi ayrımları tane boyutlarına bakarak yapmaya çalıştık. Ancak bu alanın asıl özelliği piroklastik kayaçları içermesiydi. Bu kayaçlar genel olarak beyazdı ve kumtaşı gibi gözüktüyordu; ancak bu kayaçlar tamamen beyaz veya siyah renkli pomzalardan oluştuğundan kumtaşından farklıydı. İlk başta hepsi benzer görünüyordu ama hocamız anlattıkça farklarını daha iyi anlamaya başladık. Özellikle tabakalı yapıların belirgin olması dikkat çekiyordu. Yağmur yağdığı için kayaçların bazı kısımları ıslakken bazı yerleri kuru kalmıştı. Hocamız bunun kayaçların suyu geçirme özelliğiyle ilgili olduğunu anlattı. Derste verilen örneklerin üzerine arazide dokunarak birebir görmek oldukça öğreticiydi.

Bazı seviyelerde beyaz ve gözenekli pomza parçaları da görülüyordu. Piroklastik tabakaların defalarca ardalanmasının yakınlarda defalarca kez püsküren bir volkanın varlığına işaret ettiğini de öğrendik.

Şekil 2. Gökçekısık köyünde incelediğimiz piroklastik istif.

4. Durak: Muttalıp Köyü Kuzeyi

Bu durakta metamorfik kayaları inceleme fırsatı bulduk. Bölgede gnays, şist, mermer ve kuvarsit gibi metamorfik kayalar yaygın olarak görülüyordu. Kayaların bazıları belirgin tabakalanmalı ve parlak mineralli olmasıyla dikkat çekiciydi. Ancak dürüst olmak gerekirse bu durakta jeolojik incelemeler kadar hava koşullarıyla da mücadele ettik. Soğuk ve rüzgâr artık iyice hissediliyordu. Bu yüzden burada diğer duraklara göre daha kısa süre kaldık. Yine de hocamızın anlattıklarıyla birlikte kayaların boyutlarını, yapısını ve eğimli araziden taşınan malzemelerin ovada nasıl birikerek alüvyal yelpazeleri oluşturduğunu öğrendik. Özellikle alüvyal yelpaze oluşumlarının mantığını arazide görmek konuyu daha anlaşılır hâle getirdi. Metamorfik kayalar arasında özellikle bir örnek hepimizin ilgisini çekti. Parlak görünümü ve yapısı nedeniyle oldukça estetik duruyordu. Fırsatımız olsa bu metre büyüklüğünde kayaç örneğini kesinlikle yanımızda getirmeyi ve bölümümüzde sergilemeyi düşündük.

Şekil 3. Geziden bir toplu hatıra fotoğraf ı(geziye katılamayan arkadaşlarımız çok üzölmüş olmalılar..)

Havanın soğuk ve yağışlı olması bazı anlarda bizi zorlarsa da gezi genel olarak çok keyifli geçti. Bazen üşüdük, bazen yorulduk ama buna rağmen arazide çalışmanın ders ortamından çok daha akılda kalıcı olduğunda hemfikir olduk. Bu gezi sayesinde jeolojinin sadece sınıfta öğrenilen teorik bilgilerden ibaret olmadığını, doğrudan araziyle iç içe bir bilim olduğunu ve ilk başta sıradan bir "taş" gibi görünen nesnelerin aslında ne kadar farklı özelliklere sahip olduğunu daha iyi anlamış olduk. Bu vesileyle tüm arkadaşlarımızın bu tür gezilere katılmasını ve hocalarımızın da benzer gezileri sıkça düzenlemesini içtenlikle diliyoruz.

Hazırlayan: Şevval Köse, 1. Sınıf öğrencisi